

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 370.

Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek „Centrum”, te Oudemolen, gemeente Vries.

Heden, den vijf en twintigsten Januari achttienhonderd zes en negentig, verschenen voor mij Petrus Frijlinck, notaris, standplaats hebbende te Vries, in tegenwoordigheid van de twee na te noemen getuigen,

de heeren:

1. Willem Roelfsema, landbouwer, wonende te Zeegse;
  2. Evert Leupen, landbouwer, wonende te Zeegse;
  3. Jan Dijkstra, landbouwer, wonende te Zeegse;
  4. Hendrik Karsten, landbouwer, wonende te Zeegse;
  5. Steven Bastiaans, landbouwer, wonende te Zeegse;
  6. Jan Kinds, landbouwer, wonende te Zeegse;
  7. Harm Overzet, landbouwer, wonende te Zeegse;
  8. Albert Stenveld, landbouwer, wonende te Zeegse;
  9. Jan Roelfsema, landbouwer, wonende te Zeegse;
  10. Hendrik Warners, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  11. Jan Timmer, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  12. Klaas Slenema, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  13. Harm Oosting, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  14. Albert Laumers Lammerszoon, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  15. Steven Kamps, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  16. Klaas van Bergen, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  17. Albert Uiterwijk, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  18. Hendrik Lambers, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  19. Berend Lunshof, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  20. Egbert Greving, landbouwer, wonende te Oudemolen;
  21. Jan Bonder, landbouwer, wonende te Oudemolen, voor zich en als mondeling gemachtigde van:
  22. Petrus Theodorus Janka, spoorwegarbeider, wonende te Oudemolen;
  23. Hendrik Hofsteenge, landbouwer, wonende te Taarlo, voor zich en als mondeling gemachtigde van:
  24. Hendrik Bos, landbouwer, wonende te Taarlo;
  25. Sjoerd de Boer, landbouwer, wonende te Taarlo;
  26. Gerrit Greving, landbouwer, wonende te Taarlo;
  27. Klaas Hofsteenge, landbouwer, wonende te Taarlo;
  28. Willem Hofsteenge, landbouwer, wonende te Taarlo, voor zich en als mondeling gemachtigde van:
  29. Geert Hofsteenge, landbouwer, wonende te Taarlo;
  30. Egbert Doedens, landbouwer, wonende te Taarlo;
- allen voor zoover in deze niet anders vermeld, van beroep landbouwer, en woonachtig te Zeegse, Oudemolen en Taarlo, gemeente Vries.

En verklaarden de comparanten bij deze akte op te richten eene vereeniging onder den naam van *Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek „Centrum”*, te Oudemolen, gemeente Vries.

Artikel een. De vereeniging is coöperatief, draagt den naam van *Coöperatieve Handkracht-Zuivelfabriek „Centrum”*, en heeft haren zetel te Oudemolen, gemeente Vries.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding door de exploitatie eener **zuivelfabriek** en den verkoop van de te verkrijgen boter.

Artikel drie. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **zuivelfabriek** op door haar aan te koopen of op eigen grond te Oudemolen, gemeente Vries, en verbinden zich de leden om de melk hunner eigene koeien, die voor boterbereiding zal bestemd zijn, aan de fabriek te leveren en de daarvan komende boter voor gemeenschappelijke rekening te bewerken, te verkoopen en af te leveren.

Artikel vier. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de **Staatscourant**. In elk geval zal zij voortduren totdat de geldleening, bedoeld bij artikel zeven, geheel zal zijn afgelost.

Artikel vijf. Het domicilie der vereeniging is ten kantore der vereeniging te Oudemolen, gemeente Vries.

Artikel zes. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei.

Artikel zeven. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, hetwelk later zal blijken, zal worden geleend onder hypothecair verband van den grond en het fabrieksgebouw met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire borgstelling van alle leden der vereeniging.

Deze leening zal binnen den tijd van tien jaren, te rekenen van den dag der oprichting van de vereeniging, moeten zijn afgelost, behoudens verlenging van den termijn door omstandigheden buiten toedoen van de vereeniging, in overleg met den geldschieter te bepalen.

Aflossing en rente van het verschuldigde kapitaal worden uit de kas bestreden.

Artikel acht. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig worden aangenomen op voorwaarden door de vereeniging te stellen.

Artikel negen. Zij zijn verplicht om de melk hunner koeien, die zij voor eigen gebruik niet noodig hebben, aan de fabriek te leveren.

Op Zondagen, op den eersten Kerstdag en op Hemelvaartsdag heeft geen levering plaats, als zulks niet noodzakelijk is.

Buiten schriftelijke toestemming van het bestuur is het aan de leden, op boete van tien gulden voor elke overtreding ten

voordeele van de vereenigingskas, verboden om melk of boter ergens anders dan aan de fabriek af te leveren, alsmede om melk te verkoopen, tijdens zij aan de fabriek leveren.

De aandeelhouders zullen de eigen doch niet de aangekochte stierkalveren van eigen vee mogen voederen met melk die anders voor de fabriek bestemd zou zijn.

Artikel tien. Het is verboden om aan de fabriek te leveren:

- ten eerste, melk van ongezonde koeien;

- ten tweede, melk van kalfkoeien, binnen zes dagen na het kalven; van dragende koeien gedurende de laatste zes weken van de dracht;

- ten derde, melk die vervalscht is, vermengd of niet behoorlijk behandeld is geworden, of die geen twee en een half ten honderd roomgehalte heeft;

- ten vierde, melk uit huisgezinnen waar besmettelijke ziekte heerscht;

- ten vijfde, melk die in onreine melkbussen wordt afgeleverd, of die in zoodanigen toestand is, dat zij voor de bereiding van deugdelijke boter ongeschikt wordt geacht.

Artikel elf. De melk die in onreine melkbussen wordt afgeleverd of in het algemeen de melk die in het vorig artikel bedoeld wordt, zal door het dienstdoende personeel niet worden aangenomen.

De leveranciers der geweigerde melk kunnen daarop in beroep komen bij het lid van het bestuur, aan wien de contrôle der melk is opgedragen.

Dat lid stelt zoo spoedig mogelijk een nauwkeurig onderzoek in en doet daaromtrent onmiddellijk uitspraak.

Die uitspraak is voor geen hooger beroep vatbaar en de leveranciers moeten zich daaraan onderwerpen.

Artikel twaalf. De melk moet worden geleverd zooals zij uit de koe komt, nadat zij door eene goede teems is doorgezegen.

Voor zooverre de levering niet dadelijk na het melken geschiedt, moet de melk terstond door middel van koud water voldoende worden afgekoeld en voorts in een koelen zuiveren kelder worden bewaard, in deugdelijke zuivere melkvaten.

Artikel dertien. De melk moet minstens elken morgen, op een uur door het bestuur te bepalen, worden afgeleverd in melkbussen, die door het bestuur worden goedgekeurd en gemerkt.

Die bussen moeten zorgvuldig zuiver worden gehouden; zij zullen zoo noodig in de fabriek op kosten der leveranciers gereinigd worden; de kosten daarvan bedragen tien cents per bus.

Artikel veertien. Het bestuur is bevoegd om een onderzoek te doen omtrent het melkvee, de melk, de melkvaten, de kelders en het veevoeder der landbouwers die de melk leveren.

Deze zijn verplicht dit onderzoek te gedoogen, den daarmede belasten persoon de gewenschte inlichting en hulp te verleen en zoo noodig iedere melkkoe in zijne tegenwoordigheid te doen melken en hem een monster der melk te laten nemen.

Artikel vijftien. De melkleveranciers zijn verplicht om de voorschreven maatregelen, die het gevolg zullen zijn van bedoeld onderzoek, uit te voeren; zoo zij hieraan niet voldoen of indien zij in strijd handelen met de bepalingen van de artikelen negen tot en met veertien, kan het lid van het bestuur in artikel elf bedoeld, de aanneming der melk aan de fabriek tijdelijk weigeren.

Het bestuur kan zelfs die aanneming gedurende drie maanden verbieden en dit verbod met drie maanden verlengen of op elken liter te leveren melk eene boete toepassen van hoogstens een cent.

Artikel zestien. De maat der melk door ieder geleverd, wordt op naam van den leverancier in een daartoe bestemd register geboekt.

Artikel zeventien. Het onderzoek naar het vetgehalte der melk heeft ten aanzien van ieder leverancier minstens eenmaal per week plaats met de daartoe bestemde machine.

Naar de hoeveelheid der geleverde melk wordt voor elke week en voor ieder leverancier het aandeel in de verkregen boter berekend.

Dit onderzoek geschiedt in het gewoon lokaal en kan door ieder leverancier worden bijgewoond.

Artikel achttien. De uitbetaling der te gelde gemaakte boter heeft iedere week plaats, totdat daaromtrent anders mocht worden besloten.

De melk wordt uitbetaald naar den prijs waarvoor de boter is verkocht en betaald geworden, na aftrek van alle onkosten.

Artikel negentien. Ieder leverancier is verplicht om zijn aandeel in de ontroomde melk en in de karnemelk dagelijks terug te nemen.

Artikel twintig. Buiten schriftelijke toestemming van den voorzitter van het bestuur, is het aan ieder verboden om iets wat tot de **zuivelfabriek** behoort, mede te nemen of af te geven.

Artikel een en twintig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit zeven leden, waarvan woonachtig drie te Taarlo, twee te Oudemolen en twee te Zeegse.

Het benoemt uit zijn midden een voorzitter en heeft vrije keuze, hetzij in of buiten het bestuur voor een secretaris-penningmeester en regelt onderling zijne werkzaamheden.

Bij ontstentenis van den voorzitter treedt het oudste lid als zijn plaatsvervanger op.

In elke plaats treedt ieder jaar een lid af. De leden van het bestuur treden alle drie jaren, volgens op te maken rooster, met één Januari af; zij blijven echter in functie totdat hunne opvolgers zijn benoemd.

De afgetreden leden zijn herkiesbaar.

Elk lid van het bestuur kan echter ten allen tijde in eene algemeene vergadering der leden ontslagen worden.

Bij overlijden, ontslag, vertrek of bedanken van een of meer leden van het bestuur geschiedt de benoeming van een nieuw lid binnen eene maand na dat overlijden, ontslag of bedanken; wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds optreedt, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel twee en twintig. Aan het bestuur is opgedragen het oprichten, het in werking brengen en het beheer der fabriek

en voorts alles wat bij deze statuten of bij huishoudelijk reglement niet aan de gezamenlijke leden zelf is voorbehouden.

Artikel drie en twintig. De voorzitter belegt eene bestuurs- of eene algemeene vergadering zoo dikwijls als hij dit noodig acht of wanneer het door een-vijfde der leden, met opgave der te behandelen onderwerpen, schriftelijk wordt verzocht.

Wordt hieraan binnen acht dagen geen gevolg gegeven, dan kunnen de aanvragers dadelijk eene vergadering beleggen.

Wanneer in zulke vergadering meer dan de helft der leden aanwezig is, is het eene wettige vergadering.

Voor elke vergadering worden de leden drie dagen te voren schriftelijk opgeroepen, met opgaaf van de te behandelen onderwerpen.

Artikel vier en twintig. Het boekjaar eindigt den eersten Mei van elk jaar.

Binnen twee maanden daarna doet het bestuur in eene algemeene vergadering rekening en verantwoording van zijn beheer.

Bij deze rekening wordt overgelegd een inventaris van de goederen der vereeniging, tevens bevattende eene begrooting van de waarde dier goederen.

In deze of in eene volgende vergadering worden rekening en inventaris onderzocht en daaromtrent beslist.

Wordt in geene dezer vergaderingen een besluit tot afkeuring genomen, dan worden rekening en inventaris beschouwd te zijn goedgekeurd.

Artikel vijf en twintig. De voorzitter opent, leidt en sluit de vergaderingen en behandelt alle voorkomende zaken, die niet aan anderen zijn opgedragen of die eene dadelijke afdoening vorderen.

Artikel zes en twintig. De bepalingen en besluiten zoowel in bestuurs- als in algemeene vergaderingen worden genomen met meerderheid van stemmen der aanwezige leden.

Bij staking der stemmen beslist het lot.

Een besluit echter tot wijziging der statuten, tot het vaststellen der voorwaarden tot aanneming van nieuwe leden wordt niet genomen dan na in eene vorige vergadering te zijn voorgedragen.

Artikel zeven en twintig. Zoodra de fabriek gedurende tien volle jaren in werking is geweest, wordt aan ieder lid of rechtverkrijgende de bevoegdheid toegekend, om de waarde van zijn aandeel op te eischen, onder voorwaarde, dat aandeel aan een landbouwer in Taarlo, Oudemolen of Zeegse over te dragen onder goedkeuring van het bestuur.

De waarde van het aandeel wordt berekend naar den laatst goedgekeurden inventaris, bij artikel vier en twintig omschreven.

In geen geval echter zal de opeisching of overdracht kunnen plaats hebben, voordat de bij artikel zeven bedoelde schuld ten volle zal zijn afgelost.

Artikel acht en twintig. Wanneer vóór het verstrijken der tien jaren bij het vorig artikel bedoeld, een lid der vereeniging uit Taarlo, Oudemolen of Zeegse naar eene andere plaats vertrekt of diens bedrijf ten gevolge van overlijden wordt opgeheven, kan zoodanig lid of diens erfgenamen, onder goedkeuring van het bestuur en van den bij artikel zeven bedoelden geldschieter, het aandeel aan een ander landbouwer in Taarlo, Oudemolen of Zeegse overdoen; kan dit niet geschieden, dan moet het bestuur die aandeelen overnemen.

Artikel negen en twintig. Zoodra de akte zal zijn geteekend kan er geen deelnemer aangenomen worden anders dan onder verplichting om voor elke koe een rijksdaalder te betalen en als de fabriek in werking is het dubbele inleggeld te voldoen, totdat de hypotheek is afgelost. Deze bepaling is niet toepasselijk op nieuwe inwoners van genoemde plaatsen.

Artikel dertig. Het bestuur zal kosteloos beheer voeren; mocht het later blijken dat er te veel werkzaamheden hieraan verbonden zijn, dan zal het bestuur het recht hebben om alsdan aan diengene welken het beheer is opgedragen eene gratificatie te verleenen.

Artikel een en dertig. Ieder lid heeft ééne stem.

Artikel twee en dertig. Het bestuur is gerechtigd om een directeur en het overige personeel te benoemen.

Artikel drie en dertig. Bij het eindigen of de ontbinding der vereeniging of ook wanneer de fabriek gedurende een voljaar stilstaat, mits de schuld bedoeld bij artikel zeven geheel zal zijn afgelost, zal tot liquidatie worden overgegaan.

De bezittingen der vereeniging zullen naar plaatselijk gebruik worden verkocht en de opbrengst daarvan, na aftrek van kosten en schulden, onder de gezamenlijke leden worden verdeeld.

Mocht aan het hierboven bepaalde binnen eene maand na het verstrijken van den aangegeven termijn niet worden voldaan, dan is een-vijfde der leden het recht verzekerd om eene vergadering te beleggen, tot regeling der liquidatie.

In deze vergadering wordt bij meerderheid der aanwezige leden, hoe klein hun getal ook zijn moge, de verkoop en de vereffening bepaald, met dien verstande echter, dat elk lid zijn aandeel in de zuivere opbrengt zal verkrijgen.

Artikel vier en dertig. Dadelijk na aflossing der schuld, bij artikel zeven bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel vijf en dertig. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer tweehonderd zeven en twintig), aangevuld bij de wet van den zevenden Mei achttienhonderd acht en zeventig (*Staatsblad* nummer een en veertig).

Artikel zes en dertig. Leden die eene der artikelen dezer statuten overtreden, in strijd daarmee handelen of op eenige wijze de belangen der vereeniging schaden, kunnen, op voorstel van het bestuur, van hun lidmaatschap worden vervallen verklaard, met ontzegging van alle aanspraken op restitutie van gedanen inleg, mede-eigendom of dergelijke, en onder verbeurte van zoodanige boete als door de vereeniging zal worden bepaald, behoudens vergoeding van kosten, schaden en interesten, volgens de wet, uit hunne onrechtmatige daad voortvloeiende.

Waarvan akte.

Verleden te Oudemolen, ten huize van de erven Jan Timmer aldaar, in tegenwoordigheid van Harm Holt, landbouwer, wonende te Vries, en Koen Veendijk, timmerman, wonende te Gasteren, als getuigen.

En onmiddellijk na voorlezing hebben de verschenen personen met de getuigen benevens mij notaris, wien de comparanten en de getuigen bekend zijn, deze minuut alhier onderteekend.

(Geteekend:) W. Roelfsema, E. Leupen, G. Dijkstra, H. Karsten, S. Bastiaans, J. Kinds, H. Overzet, A. Stenveld, J. Roelfsema, H. Warners, J. Timmer, K. Slenema, H. Oosting, A. Lammers, S. Kamp, K. van Bergen, A. Uiterwijk, H. Lammers, B. Lunshof, E. Greving, J. Bonder, H. Hofsteenge, S. de Boer, G. Greving, K. Hofsteenge, W. Hofsteenge, E. Doedens; H. Holt, K. Veendijk, P. Frijlinck, *notaris*.

Geregistreerd te Assen den negen en twintigsten Januari 1800 zes en negentig, deel 130, folio 194 recto, vak 6; drie bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger, (geteekend:) *Stork*.